

Generelle bemærkninger

Generelle bemærkninger

Budgetteringsmetode/procedure

Økonomiudvalget godkendte den 27. februar 2024 Strategien for budgetlægningen 2025 – 2028. I strategien er der opstillet en række finansielle mål for ordinær driftsvirksomhed, skattefinansieret anlægsniveau, likviditet og langfristet gæld mv., jf. den flerårige økonomiske strategi.

Det fremgår endvidere af den økonomiske strategi, at Vejen Kommune i alle henseender vil leve op til regeringens og KL's aftaler om kommunernes økonomi.

I henhold til budgetproceduren indledes budgetlægningen med udarbejdelse af det tekniske budgetforslag.

Med udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2025, som den forelå ved budgetlægningen for 2024, korrigeret for følgende:

- Pris- og lønstigninger fra 2024 til 2025.
- Mængdeændringer, herunder prognoser for børn, skoleelever, ældre og på overførelsesområdet kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister etc.
- Ny lovgivning, som er fremsat efter vedtagelsen af budget 2024, og som har økonomiske konsekvenser for budgettet.
- Beslutninger, som Vejen Byråd har taget efter vedtagelsen af budget 2024-2027, som har økonomiske konsekvenser.

Det tekniske budget blev vurderet i forhold til regnskab 2023 og det forventede regnskabsresultat for 2024 med henblik på at inddrage eventuel viden om områder, som i 2025 er over- eller underbudgetteret.

Der blev i alt korrigeret for 108,8 mio. kr. i merudgifter på det skattefinansierede driftsområde, jf. ovenstående. Økonomiudvalget godkendte de tekniske budgetændringer på møderne den 28. maj 2024 og den 13. august 2024.

I løbet af foråret udarbejdede fagudvalgene et katalog med reduktionsblokke samt forslag til udvidelsesblokke og anlægsønsker.

Vejen Kommunes råderumsstrategi

Byrådets budgetarbejde tager bl.a. afsæt i kommunens råderumsstrategi.

Baggrunden for råderumsstrategien er, at den demografiske udvikling i Vejen medfører, at der fremover vil være færre i den erhvervsaktive alder. Det presser kommunens skatteindtægter og dermed kommunens samlede økonomi. Der fødes færre børn, og der bliver flere ældre. Samtidig har Vejen Kommune en strukturel ubalance med et lavt beskatningsniveau og et udgiftsbehov over landsgennemsnittet.

Det medfører et behov for omprioriteringer. Samtidig betyder den befolkningsmæssige udvikling, at der kan blive mangel på arbejdskraft. Det gør det endnu mere presserende at finde metoder til at løse de kommunale kerneopgaver med færre ressourcer.

Målet med råderumsstrategien er, at der årligt frigøres midler, svarende til 1,5 pct. af kommunens serviceudgifter. Det svarer til 33 mio. kr. i 2025.

Budgetseminar

Den 15. og 22. august 2024 afholdt Byrådet budgetseminar, hvor direktionens oplæg til et budget i balance samt kataloger med drifts- og anlægsønsker samt råderumsforslag blev præsenteret.

Herefter var der drøftelser i partigrupperne med henblik på en prioritering inden for den fastlagte ramme.

Generelle bemærkninger

Det vedtagne budget 2025-2028

Efter budgetseminaret udarbejdede Økonomiudvalget et budgetforslag, som blev sendt i høring i perioden 4. september til 25. september. Her havde alle høringsberettigede parter mulighed for at fremsende høringssvar til budgetforslaget. Byrådet 1.-behandlede budgetforslaget den 10. september.

De relevante fagudvalg har herefter drøftet de indkomne høringssvar.

Byrådet godkendte budgetforslaget på mødet den 8. oktober 2024.

Budgettet indeholder reduktionsblokke for 39,0 mio. kr. Der er indarbejdet driftsudvidelser for 4,5 mio. kr.

Der er afsat en overførselspulje på 20,0 mio. kr. på Økonomiudvalgets område vedrørende servicerammen. Puljen gør det bl.a. muligt at fastholde fokus på de mest fordelagtige løsninger uden at skelne til serviceudgifter og andre driftsudgifter. Derudover giver puljen mulighed for at fastholde princippet om budgetoverførsler mellem årene.

Investeringsoversigten indeholder samlet anlægsinvesteringer for i alt 82,5 mio. kr. i 2025. Det svarer til bruttoanlægsudgifter for i alt 104,9 mio. kr.

Med investeringsoversigten er der fastsat en række rådighedsbeløb i 2025. Rådighedsbeløbene i overslagsårene fastsættes først endeligt i forbindelse med næste års budgetlægning.

Til budget 2025 er der forudsat lånoptagelse på 10,5 mio. kr. Der er til Budget 2025 ikke opnået lånedispensationer. Afdrag på lån i 2025 udgør 34,1 mio. kr. I overslagsårene 2026-2028 er der forudsat lånoptagelse vedrørende områder med automatisk låneadgang.

Udskrivningsprocenten er fastsat til 25,80. Grundskyldspromillen for landbrugsejendomme udgør 5,56 og for øvrige ejendomme 9,00

Generelle budgetteringsforudsætninger

Ved udskrivning af personskatter kan kommunen vælge mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag:

- Ved valg af statsgaranti ligger kommunens finansiering fast for budgetåret og bliver ikke efterreguleret.
- Ved selvbudgettering reguleres skatter, tilskud til staten og udligning mellem kommuner på grundlag af de faktiske indkomster 3 år efter indkomståret.

Vejen Kommune har for budgetåret 2025 valgt selvbudgettering. Indtægter fra personskatter samt tilskuds- og udligningsbeløb er budgetteret, så de svarer til niveauet i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, som er fastsat til 8.754,0 mio. kr. Der foretages en endelig afregning i forhold til udskrivningsgrundlag og udviklingen i indbyggertal i 2028.

Vejen Kommune anvender KL's vejledende pris- og lønskøn i budgetlægningen. KL's skøn fremgår af skrivelse G.1-3 af 24. juni 2024 i budgetvejledningen.

De generelle tilskud for 2025 er beregnet ud fra de mellem regeringen og KL aftalte beløb til generelle tilskud og udligning og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2025. I overslagsårene er KL's skatte- og tilskudsmodel til beregninger af generelle tilskud og udligning anvendt.

Generelle bemærkninger

I overslagsårene 2026-2028 er det forudsat, at de generelle tilskud vil blive øget som følge af den demografiske udvikling. Der er derfor budgetteret med yderligere 8 mio. kr. i 2026, 16 mio. kr. i 2027 og 24 mio. kr. i 2028.

Oversigter i budgettet (tal-bindet):

Hovedoversigt

Hovedoversigten indeholder en oversigt over udgifter og indtægter fordelt på henholdsvis hovedkonti og funktioner og opdelt på drift, anlæg, renter, finansforskydninger, afdrag på lån og finansiering.

Oversigten er opstillet brutto, og således at budgetterede indtægtsbeløb under afsnittet Finansiering tilsammen skal give dækning for forskellen mellem øvrige udgifter og indtægter.

Balance – Budget 2025

Område, 1.000 kr.	Beløb
Budget 2025 balancerer med	4.046.994
Det samlede finansieringsbehov udgør:	3.384.232
Finansieringsbehovet dækkes på følgende måde:	
- forbrug af likvide aktiver	0
- Optagelse af lån	10.501
- Generelle tilskud, udligning mv.	969.373
- Øvrige	-150
- Skatter	2.404.508

Der er foretaget en beregning af de forventede udgifter og indtægter på grundlag af de kendte forudsætninger på budgetteringstidspunktet.

Investeringsoversigt

Alle anlægsbeløb under 1 mio. kr. er frigivet ved godkendelsen af budgettet. Anlægsbeløb over 1,0 mio. kr. skal betragtes som rådighedsbeløb, der, inden investeringerne iværksættes, skal søges frigivet i Byrådet i form af en anlægsbevilling.

Tværgående artsoversigt 2025 - 2028

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens samlede ressourcforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af Social- og Indenrigsministeriets autoriserede artsinddeling.

Bevillingsoversigt

Bevillingsoversigten omfatter budgetåret 2025 samt budgetoverslagsårene 2026-2028, idet Byrådet dog ved budgettets godkendelse alene har taget bevillingsmæssig stilling til 2025-budgettet.

Bevillingsmyndighed

Jf. lov om kommunernes styrelse er Byrådet bevillingsmyndighed, dvs. at udvalgene ikke uden Byrådets forudgående godkendelse må påbegynde foranstaltninger, der vil medføre udgifter eller indtægter, som ikke er bevilget.

Generelle bemærkninger

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller lignende, kan dog iværksættes uden Byrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Efter Byrådets godkendelse af budgettet har de stående udvalg og økonomiudvalget inden for de respektive områder ansvaret for de bevilgede beløb og de materielle og mængdemæssige forudsætninger, der ligger til grund herfor. Udvalgene og driftsafdelingerne må herefter administrere i overensstemmelse med budgettets forudsætninger og inden for dets rammer.

Beslutning om fastsættelse af betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. samt skolefritidsordninger skal træffes af Byrådet.

Bevillingsregler

Indenrigs- og Boligministeriet fastsætter de nærmere regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, som Byrådet ved vedtagelsen af budgettet skal tage bevillingsmæssig stilling til.

Ved en bevilling forstås en bemyndigelse fra Byrådet til at afholde udgifter og oppebære indtægter inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de vilkår, som bevillingen er givet under.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fastsat følgende mindstekrav til bevillingsniveauet:

Driftsbevillinger

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til budgettets driftsposter specificeret på udvalgsniveau. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto.

Anlægsbevillinger

Som udgangspunkt skal der gives en særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsarbejde, men der kan gives en rammebevilling til mindre ensartede anlægsprojekter, som enten afsluttes inden for et budgetår eller udgør veldefinerede projekter. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto. Reglerne for anlægsbevillinger gælder endvidere for udlån og låneoptagelse.

Rådighedsbeløb

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage stilling til budgettets rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder specificeret på udvalgsniveau.

Finansielle konti

For de finansielle poster under hovedkonti 7 og 8 skal Byrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til:

- alle renteindtægter under ét,
- alle renteudgifter under ét,
- afdrag på udlån under ét – hovedfunktion 08.32,
- afdrag på optagelse af lån under ét – hovedfunktion 08.55.
- tilskud og udligning herunder udligning af moms under ét - funktion 07.62 og 07.65
- skatter under ét - hovedfunktion 07.68

Vejen Kommunes bevillingsniveau i budget 2025

Bevillingsniveauet for netto drift (dranst 1 og 2) er udvalgsniveau, dog skal permanente udvidelser af lønsummen godkendes i Byrådet.

Generelle bemærkninger

De decentrale institutioners budget opdeles i en ramme til løn og en eller to rammer til øvrige udgifter. De decentrale institutioner kan i løbet af året overføre mellem løn og øvrige rammer. Dog kan der ikke ske permanente udvidelser af lønsummen uden godkendelse i Byrådet. Herudover afholdes en række udgifter på institutionernes omkostningssted, som er udenfor institutionernes budgetramme.

Anlægsbeløb (dranst 3) på og under 1,0 mio. kr. er frigivet ved Byrådets godkendelse af det samlede budget. Øvrige anlægsbeløb er optaget som rådighedsbeløb, der skal frigives af Byrådet forinden arbejdets iværksættelse.

Bevillingsniveauet for finansielle konti (dranst 4 - 7) følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets mindstekrav. Låneoptagelse skal dog særskilt godkendes af Byrådet. Det gælder dog ikke låneomlægninger.

Takster

Taksterne for betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. er godkendt af Byrådet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Bevillings- og budgetopfølgning

Detailreglerne for bevillings- og budgetopfølgning er fastsat i bilag 3 til Kasse- og regnskabsregulativet. Der foretages mindst 2 årlige budgetopfølgninger, der forelægges Byrådet.

Der forelægges desuden månedlige budgetopfølgninger på udvalgsniveau i de respektive fagudvalg.

Behandling af tillægsbevillinger og budgetomplaceringer

Alle tillægsbevillinger skal behandles i Byrådet. Budgetomplaceringer - uden væsentlige ændringer i materielle eller mængdemæssige forudsætninger - inden for den enkelte bevilling behandles i fagudvalgene.

Teknisk administrative budgetomplaceringer grundet kontoplanændringer og omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering behandles dog administrativt.

Overførselsadgang

Institutioner med drifts- og udviklingsaftaler

Overførsler af uforbrugte budgetbeløb sker ved tillægsbevillinger i det nye budgetår. Højst 10 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme kan overføres til året efter.

Et eventuelt merforbrug må højst udgøre 5 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme. Merforbrug overføres til året efter.

Der skal udarbejdes en årlig redegørelse fra institutionerne med begrundelse og formål for eventuelle overførsler og eventuelle merforbrug.

Institutioner og afdelinger må højst have merforbrug i tre på hinanden følgende år. Det betyder, at institutioner og afdelinger, der i 2025 har et merforbrug skal være i balance senest med udgangen af 2028.

Øvrige

Der kan foretages overførsel af uforbrugte budgetbeløb efter konkret ansøgning.

Generelle bemærkninger

Ikke obligatorisk hovedoversigt 2025 – 2028

Gennem hele budgetprocessen er der anvendt en hovedoversigt med det formål bl.a. at skabe overblik over den totale økonomi og de enkelte udvalgs bevillingsramme.

Hovedoversigten er i nettobeløb og fokuserer på:

- Forventet regnskab for indeværende år
- Kassebeholdning primo og ultimo budgetåret
- Resultat af ordinær driftsvirksomhed
- Resultat af det skattefinansierede område
- Resultat inkl. forsyningsvirksomhed
- Resultat efter tilgang/afgang af likvide aktiver

Generelle bemærkninger

I HELE 1.000 KR.	Forventet regnskab 2024	Budget 2025	Overslagsårene		
			2026	2027	2028
A BEHOLDNING PRIMO	39.977	41.221	56.484	39.927	58.754
1 INDTÆGTER					
Indkomstskat løbende år	-2.063.824	-2.258.533	-2.320.748	-2.501.667	-2.464.550
Skrå skatteloft mv.	1.061	3.450	4.401	4.495	4.587
Kommunal grundskyld	-96.031	-88.558	-86.177	-87.131	-89.010
Dækningsafgift af offentlige ejend.	-277	-277	-277	-277	-277
Selskabsskatter	-56.083	-60.590	-67.521	-70.013	-63.796
Generelle tilskud m.v.	-970.025	-946.873	-1.018.129	-969.484	-1.118.732
Forudsat demografiregulering			-8.000	-16.000	-24.000
Ekstra finansieringstilskud		-22.500			
INDTÆGTER I ALT	-3.185.179	-3.373.881	-3.496.450	-3.640.077	-3.755.778
2 SKATTEFINANSIERET DRIFT					
Udvalget for teknik og miljø	111.999	112.187	110.689	110.689	110.689
Udvalget for arbejdsmarked og int.	414.715	436.852	442.956	444.431	447.460
Udvalget for skoler og børn	860.919	864.196	855.113	853.112	849.105
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	329.802	343.565	344.579	344.446	344.295
Udvalget for social og ældre	1.040.529	1.100.376	1.119.519	1.131.318	1.145.665
Økonomiudvalget	387.397	416.515	396.169	396.473	394.999
Centrale puljer m.v.	18.914	3.787	11.296	11.301	11.305
UDGIFTER I ALT	3.164.276	3.277.478	3.280.320	3.291.770	3.303.518
Pris- og lønregulering			105.020	214.213	329.505
3 RENTER					
Af lån	4.591	2.626	2.322	1.976	1.624
Af likvide aktiver	-2.467	-2.358	-2.347	-2.367	-2.811
Af diverse tilgodehavender	-2.494	-350	-350	-350	-350
RENTER I ALT	-370	-82	-375	-741	-1.537
ORD. DRIFTSVIRKSOMH. 1+2+3	-21.273	-96.484	-111.485	-134.834	-124.293
4 SKATTEFINANSIERET ANLÆG					
Udvalget for teknik og miljø	17.234	10.385	10.925	8.205	3.205
Udvalget for skoler og børn	36.949	27.855	33.740	10.351	351
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	9.533	4.816	9.209	7.899	549
Udvalget for social og ældre	9.717	21.370	23.094	751	751
Økonomiudvalget	21.944	18.118	15.418	54.117	49.453
A- OG B-ANLÆG I ALT	95.377	82.544	92.386	81.323	54.309
Pris- og lønregulering			2.032	3.618	3.664
SK.FINANS. OMRÅDE 1+2+3+4	74.104	-13.940	-17.066	-49.894	-66.320
5 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER					
Drift - netto	1.355	-7.419	104	104	104
Netto anlæg					
FORSYNINGSVIRKSOMH. I ALT	1.355	-7.419	104	104	104
Pris- og lønregulering			3	7	11
RESULTAT I ALT 1+2+3+4+5	75.459	-21.359	-16.959	-49.783	-66.205
6 TILGANG/AFG. LIKV.AKTIVER					
Optagelse af lån	-38.884	-10.501	-6.865	-6.865	-2.201
Afdrag på lån	33.929	34.148	34.648	35.033	34.606
Diverse udlån/indskud	-3.530	-322	-322	238	238
Diverse finansforskydninger	1.782	-17.228	6.055	2.550	2.550
TILG/AFG LIKV.AKTIVER I ALT	-6.703	6.097	33.516	30.956	35.193
B ÆNDR. AF LIKVIDE AKTIVER	-68.756	15.262	-16.557	18.827	31.012
C FORVENTEDE OVERFØRSLER til 2025	70.000				
D KASSEBEHOLDNING (A+B+-C)	41.221	56.484	39.927	58.754	89.766
Udskrivningsgrundlag i mio.	8.147,7	8.754,00	8.995,15	9.299,90	9.552,52
Udskrivningsprocent		25,80%	25,80%	25,80%	25,80%